

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Staatssecretaris van Financiën
De heer drs. M. Snel
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 12 april 2018

betreft Vragen naar aanleiding van uw brief over de aanpak van belastingontwijking en belastingontduiking

ons kenmerk 162542.01u

Geachte heer Snel,

De leden van de vaste commissie voor Financiën hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief Aanpak belastingontwijking en belastingontduiking, die u op 23 februari 2018 aan de Eerste Kamer heeft aangeboden. De leden van de fractie van de **VVD** en de leden van de fractie van het **CDA** leggen naar aanleiding van deze brief graag enkele vragen en opmerkingen aan u voor.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie constateren dat de regering naast belastingontduiking ook belastingontwijking wil aanpakken. Deze leden vragen u welke definitie u hanteert van het begrip belastingontwijking. Is een definitie van belastingontwijking terug te voeren op een wettelijke bepaling, zo vragen de leden van de VVD-fractie. Hoe verhoudt de door u aangegeven inkadering van het begrip belastingontwijking zich tot het recht van iedere belastingplichtige om zijn belastingpositie te optimaliseren? Acht u het mogelijk om bij de bestrijding van belastingontwijking dit begrip te verfijnen voor internationale belastingontwijking die de reputatie van Nederland als vestigingsplaats voor ondernemingen geen goed doet? De leden van de VVD-fractie vragen de regering of en op welke wijze bij de voorgestelde aanpak van belastingontwijking de rechtszekerheid van de bonafide belastingplichtige is gewaarborgd. Deze leden vragen u om bij uw antwoord de jurisprudentie van de Hoge Raad te betrekken.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie stellen de voortvarendheid van de staatssecretaris van Financiën op prijs. In dit stadium beperken deze leden zich tot een aantal vragen van meer beleidsinhoudelijke aard en wachten zij voorts met belangstelling de wetsvoorstellen af.

datum 12 april 2018
ons kenmerk 162542.01u
blad 2

Aanleiding

De leden van de CDA-fractie lezen dat u de ambitie heeft om "het beeld te kantelen dat Nederland het internationale bedrijven gemakkelijk zou maken belasting te ontwijken". U schrijft in uw brief tevens: "Dat beeld is hardnekkig en het doet het investeringsklimaat geen goed". De leden van de CDA-fractie stellen dat er vaak een verschil is tussen beeld en werkelijkheid. Daarom vragen zij of beleid niet zou moeten stelen op feiten in plaats van op het bevechten van beelden. Deze leden constateren dat in de brief op geen enkele manier verwezen wordt naar feiten, in de zin van harde kwantitatieve gegevens. Hierbij wijzen zij op bijvoorbeeld de omvang en de aard van de geldstromen die door Nederland gaan, de herkomst en de bestemming. Zou het in die zin niet zinvol zijn om KPI's (key performance indicatoren) te formuleren die zijn gebaseerd op objectieve feiten? Hoe kan een beeld anders worden bijgesteld?

Een beeld stel je niet eenzijdig bij, zoals de staatssecretaris onlangs, na zijn goede gesprek in Brussel met de eurocommissarissen Moscovici en Vestager, op ontzuenderende wijze heeft moeten ervaren, zo menen de leden van de CDA-fractie. In 2013 heeft SEO Economisch Onderzoek een uitgebreid rapport gepubliceerd met als titel *Uit de schaduw van het bankwezen* en als ondertitel *feiten en cijfers over bijzondere financiële instellingen en het schaduwbankwezen*.¹ Bent u bereid om al dan niet samen met DNB een dergelijke geactualiseerde analyse te maken, zodat de effectiviteit van het nieuwe beleid op macroniveau jaarlijks gemeten kan worden? Dat zou de objectiviteit in het debat ten goede komen en maakt het voor het parlement makkelijker om het beleid te controleren. Bovendien kunnen de KPI's gecommuniceerd worden met het buitenland, waaronder met Brussel. Uit de KPI's zou dan bijvoorbeeld moeten blijken dat het volume van de "kale doorstromers" na enige tijd opdroogt, mede als gevolg van de invoering van de geconditioneerde bronbelasting op royalties en rente in 2021 en op dividend per 1 januari 2020.

Bescherming van de belastinggrondslag

De leden van de CDA-fractie zijn het eens met "de vier pijler"-aanpak van de regering ter bescherming van de grondslag. Wel roept dit bij deze leden nog een aantal vragen op.

Aanpak uitholling Nederlandse belastinggrondslag

De earningsstrippingmaatregel maakt geen onderscheid tussen rente betaald aan groepsmaatschappijen of rente betaald aan derden, zo lezen de leden van de CDA-fractie. Is dat niet voldoende aanleiding om op dit punt te kiezen voor een minder strenge aanpak? Bijvoorbeeld met een overgangsmaatregel voor derden leningen door een groepsuitzondering toe te passen voor zover het derden leningen betreft en voor deze vorm van financiering te kiezen voor de hogere drempel van 3 miljoen euro? Hoe beoordeelt de regering de invloed van de renteaftrekbeperking op de groeimogelijkheden van ondernemingen, met name startende ondernemingen? En wat is de mening van het CPB op dit punt? Schiet de overheid niet in eigen voet door de mogelijkheid onbenut te laten de earningsstrippingregeling niet te laten gelden voor infrastructuur?

¹ SEO Economisch Onderzoek, *Uit de schaduw van het bankwezen. Feiten en cijfers over bijzondere financiële instellingen en het schaduwbankwezen*, 2013. Te raadplegen via: <http://www.seo.nl/pagina/article/uit-de-schaduw-van-het-bankwezen/>

datum 12 april 2018

ons kenmerk 162542.01u

blad 3

turele projecten? Wat betekent dit voor de kosten van bestaande PPS-projecten, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Deze leden wijzen erop dat naarmate meer lidstaten kiezen voor *grandfathering*, een groepsuitzondering en/of een hogere drempel er in Nederland onder omstandigheden minder rentelast zal worden geaccepteerd dan elders. Bestaat in dat geval de bereidheid bij de regering tot heroverweging? Wat zijn de ervaringen in Duitsland met de groepsuitzondering? Kan exact worden aangegeven welke van de huidige renteaftrekbeperkingen kunnen vervallen als de earningsstrippingregel is ingevoerd? Kan voor de te handhaven specifieke renteaftrekbeperkingen worden aangegeven waarom die worden gehandhaafd en welk belang daarmee gemoeid is?

Voorts hebben de leden van de CDA-fractie nog enkele vragen ten aanzien van uw keuze om de drempel tot welk bedrag de per saldo verschuldigde rente in ieder geval aftrekbaar is te verlagen naar 1 miljoen euro, in plaats van te kiezen voor de drempel van 3 miljoen euro. Wat is hiervan de impact op het bedrijfsleven en met name op het MKB? Is het in dat licht fair dat bij de ontvanger geen vrijstelling wordt gegeven? Welke uitvoerbare alternatieven voor een *grandfathering* zijn bij de consultatie aangereikt? Waarom is daarvoor niet gekozen?

Bestrijding oneigenlijk gebruik van ons internationaal georiënteerde stelsel

De leden van de CDA-fractie stellen vast dat een samenloop mogelijk lijkt van de beperking van de renteaftrek en de conditionele bronheffing. Kan ervan worden uitgegaan dat in de voor te stellen wettelijke regeling deze samenloop zal worden voorkomen, zo vragen deze leden u. Is er nog reden voor een conditionele bronheffing in die gevallen waarin voor de inkomende en/of uitgaande stroom het Multilateraal Instrument (MLI) van toepassing is? Is dan bovendien niet sprake van een onevenredig hoge compliancelast? En hoe gaat de Belastingdienst de conditionele bronheffing handhaven?

Op dividend dat stroomt naar een zogenoemde "low tax"-jurisdictie of een non-coöperatief land zal bronbelasting moeten worden ingehouden. Dat is kennelijk ook zo als naar Nederlandse maatstaven sprake is van een deelnemingsdividend. Wat is de reden dat ook in dat geval bronbelasting zou moeten worden ingehouden, zo vragen deze leden. En kunt u bevestigen dat de conditionele bronheffing niet van toepassing zal zijn op betalingen buiten concernverband? Dat lijkt helder voor betaling aan een low-tax-jurisdictie of een non-coöperatief land, maar niet als sprake zou zijn van een misbruikssituatie, aldus de aan het woord zijnde leden.

Tevens vragen deze leden u wat de reden is dat de conditionele bronbelasting op rente en royalty's een jaar later ingaat dan die op dividend.

Met betrekking tot de implementatie van het MLI lezen de leden van de CDA-fractie in uw brief dat Nederland internationaal gezien een voortrekkersrol inneemt. Wat is hiervan het voordeel voor Nederland? Waarom veronderstelt u – gelet op het gebruik van het woord 'voortrekkersrol' – dat Nederland hierin gevolgd zal worden?

Wat is de grond voor de gedachte geen deelnemingsvrijstelling te geven aan 'substanceleze'-houdsters? Waarom wordt geen gewicht toegekend aan de schakelfunctie, die sinds BNB

datum 12 april 2018

ons kenmerk 162542.01u

blad 4

1974/2² respectievelijk BNB 1975/11³ bepalend is geweest voor de toepassing van de deelnemingsvrijstelling? Zal niet in strijd worden gekomen met het gelijkheidsbeginsel als de overige aanwezigheid van een concern als criterium gaat gelden?

Verrekenprijzen

Waarom kiest u voor situaties van neerwaartse correctie uit hoofde van het arm's-lengthbeginsel voor de mogelijkheid van aanpassing van de wetgeving ter zake, zodat het gevolg zal zijn dat Nederland gaat heffen over winst die in beginsel nog steeds tot de grondslag van een ander land behoort? Wat is de grond voor deze inbreuk op het totaalwinstbegrip, neerkomend op verwerping van het leerstuk dat de Hoge Raad in BNB1978/252⁴ heeft geformuleerd? Waarom wordt er niet voor gekozen de andere staat omtrent de neerwaartse correctie te informeren dan wel alleen te corrigeren als de belanghebbende niet kan aantonen dat hij de betreffende fiscus heeft geïnformeerd?

De leden van de vaste commissie voor Financiën zien uw antwoord op de bovenstaande vragen met belangstelling tegemoet. Met het oog op het mondelinge overleg van 24 april a.s. beschikken zij graag uiterlijk op **20 april 2018** over de antwoorden.

Hoogachtend,

Mr. F.H.G. de Grave

Voorzitter van de vaste commissie voor Financiën

² Arrest van de Hoge Raad van 7 november 1973, BNB 1974/2 (het zogenoemde Holding-arrest).

³ Resolutie van de Staatssecretaris van Financiën van 15 oktober 1974, nr. B74/21 516, BNB 1975/11.

⁴ Arrest van de Hoge Raad van 31 mei 1978, BNB 1978/252.